Bevarandeplan Natura 2000

(enligt 17 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm)

SE0620103 Haftahedarna

Areal (ha): 1331

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Kod	Namn	Areal (ha)	% av yta
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	26,62	2
3260	Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor	13,31	1
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	266,2	20
7310	*Aapamyrar	133,1	10
9010	*Västlig taiga	359,37	27
91D0	*Skogbevuxen myr	133,1	10
7110	*Högmossar	399,3	30

Ovanstående arealer har tidigare rapporterats in till nätverket Natura 2000. Ett förslag till ny gräns har nu tagits fram. Bevarandeplanen har skrivits utifrån dessa nya uppgifter. Ovanstående uppgifter gäller dock tills ett nytt regeringsbeslut tagits i frågan. På detaljkartan i slutet av dokumentet finns såväl den gällande gränsen som det nya förslaget.

Bevarandeplan Natura 2000

(enligt 17 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken)

SE0620103 Haftahedarna

Innehållsförteckning

Beskrivning..... 3
Bevarandesyfte..... 4
Bevarandemål..... 4
Beskrivning av arter/livsmiljöer 5
Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?....7
Bevarandeåtgärder - med tidplan..... 10
Bevarandestatus idag..... 11
Uppföljning av bevarandemålen..... 11
Referenser..... 11
Kartor.....

Namn: Haftahedarna

Områdeskod: SE0620103

Kommun: Malung

Områdestyp/status: SCI

Ägarförhållanden: Bergvik Skog AB

Areal (ha): 1324,9**

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Kod	Namn	Areal (ha)	% av yta
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	26,6	2**
3260	Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor	13,3	1**
7110	*Högmossar	399,3	30**
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	266,2	20**
7310	*Aapamyrar	133,1	10**
9010	*Västlig taiga	177,5	13**
91D0	*Skogbevuxen myr	133,1	10**

*prioriterad naturtyp
**enligt det nya gränsförslaget

Ingående arter enligt habitatdirektivet

1393 Käppkrokmossa
1528 Myrbräcka

Beskrivning av området

Haftahedarna utgörs av en vidsträckt isälvsavlagring intill Västerdalälven vid Äppelbo. Området är till stora delar ett isälvsdelta som inte byggts upp vid den dåvarande havsstranden som t ex Moradeltat. I stället har avsättningen utformats som ett randdelta, en god bit ovanför högsta kustlinjen, eventuellt i den s k Äppelboissjö. Nordvästvindar har sedan omlagrat deltaytan och blåst samman flygsand och flygmo i dynryggar så att ett mycket värdefullt dynfält bildats. Dynfältet är landets enda större sådant ovan högsta kustlinjen, söder om polcirkeln. I områdets västra delar löper en rullstensås tillhörande den långsträckta Malungsåsen. Norr om Åstjärn bildar åsen ett åsnät med närmare tjugo meter höga ryggar.

Stora delar av fältet täcks av vidsträckta myrmarker, i nordost Haftaskölen-Vimyran och i sydväst Svenmyran. Myrarna är omväxlande med både mossar, kärr och välutvecklade system av strängar och flarkar. Området är en värdefull skogs-myrmosaik med botaniska värden. Här nedan följer en mer noggrann beskrivning av de olika myrarna:

Haftaskölen-Vimyran: Ligger i ett barrskogslandskap av friska och torra ristyper. En stor ås med torr ristyp och tallskog begränsar myren i väster. Små åsar dyker här och var upp ute i myren. I öster och sydost rinner den meandrande Lill-Granan som dränerar myrens östra delar. Myren dräneras i övrigt av stora dråg mot norr och nordost till Dalälven. Myren kan delas in i några hydrologiskt avgränsade delar. Granukölen som dräneras direkt till Lill-Granan och som domineras av skogskärr och några öppna mossar. Lill-Granan omges av sumpkärr och sumpskog.
Den övriga myren kan delas in i en östlig och en västlig halva åtskilda av en getryggsformad rullstensås. Den östra halvan med Lomtjärnmyran och Bröstmyran dräneras via breda dråg med lösbottnar åt nordost. Myren domineras här av stora mjukmattemossar och -kärr. I kanterna finns tallmossar av hjortrontyp och på några håll också välavgränsade rismossar med gölsystem. Mot kanterna finns tallrismossar och mossar av hjortrontyp och även en del skogskärr och sumpskog. Den starkt järnockraförande Vimyran rymmer en mycket speciell flora, med ovanligare arter som tvåblad, kärrull och myrbräcka. Den sistnämnda växer här på dess enda kända lokal i länet. Myren hyser även en intressant mossflora med ett flertal sällsynta arter. Korsnäs skog AB har anlagt en naturstig som löper runt en stor del av Vimyradelen av myrkomplexet. (Bratt & Rafstedt 1990, Sjörs 1973)

Svensmyran: Ett stort myrkomplex på en myrrik, svagt undulerande barrskogsplatå mellan Västerdalälven i norr och ett bergkullandskap i söder. I öster gränsar den till den stora Bosarflötten och i norr till Haftaskölen. Myrsystemet hör till Liss-Granans vattensystem och rinner till den bäck som ligger öster om myren via ett antal mindre bäckar. I väster gränsar myren mot några nordliga utlöpare, N och S Klinten, av bergkullandskapet i söder. Myren domineras av kärr men mossar är vanliga i lägen som avskiljs av bäckarna. Den fattiga övergångstypen mellan mjukmattekärr och mosse är vanlig. Kringelmyran i söder utgörs av ett blandmyrdråg med lösbotten eller vattenfyllda flarkar mellan rismossesträngarna. Mot sidorna sluter sig strängarna till rismosse. Det finns ett stort antal tjärnar i området. De nordliga delarna präglas av mjukmatte och fastmattekärr med ett stort, strängrikt dråg på själva Svenmyran. (Bratt & Rafstedt 1990)

Bevarandesyfte

Det främsta syftet för området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för samtliga naturtyper och arter som legat till grund för utpekandet av området till nätverket Natura 2000.

Bevarandemål

Observera att nedanstående bevarandemål inte är fullständiga. På grund av kunskapsbrist saknas i några fall specifika värden. Dessa är i sådant fall ersatta med ett x. Målen kan i flera fall behöva revideras i samband med kommande uppföljning. Även listorna över typiska arter kan komma att justeras.

- Habitatdirektivsarten kalkkärrsgrynsnäcka *(Vertigo geyeri)* skall finnas kvar i området.
- Arealen av ingående naturtyper ska bibehållas på nuvarande nivå.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten
- Täckningsgrad av täta bladvassbestånd på gungflyn är högst x %.

3260 Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor
- Totalfosfor och pH-värde ska uppfylla minst tillståndsklass x (2 enl. NV00).
- Bottenfauna skall ha minst tillståndsklass x (2 enl. NV00).
- Minst x av de typiska arterna ska förekomma. (Typiska arter: Faren, asp, grönling, sandkrypare, nejonögon, färna, öring, harr, stensimpa, elritsa.)

7110 *Högmossar
- I habitatet bibehålls täckningsgrad av de hydromorfologiska strukturerna gölar, strängar, tuvor och dråg.
- Minst två av de typiska arterna ska finnas i minst x % av provytorna. (Typiska arter: Rosling, dystarr, storsileshår, rundsileshår, tuvull, vitag/brunag, kallgräs, tuvsäv. Flaggvitmossa, ullvitmossa, flytvitmossa, rufsvitmossa, rostvitmossa, rubinvitmossa, praktvitmossa.)

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn
- Täta (mer än 50% täckning) bestånd av de negativa indikatorarterna blåtåtel, vass, eller älgört större än 100 m^2/ha förekommer ej.
- Minst tre av de typiska mossarterna (guldskedmossa, guldspärrmossor, myruddmossa, kärrkammossa, mässingmossa, röd skorpionmossa, uddvitmossa, sotvitmossa, klyvbladsvitmossa, röd glansvitmossa, krokvitmossa, knoppvitmossa, blodkrokmossa, kärrkrokmossa, purpurkrokmossa) ska förekomma i minst x % av provytorna.

7310 *Aapamyrar
- I habitatet bibehålls eller ökar täckningsgrad av de hydromorfologiska strukturerna strängar, lösbottenflarkar, mjukmattegolv, flarkgölar och gölar.
- Täckningsgrad av träd och buskar är mellan 0 och 20%.
- Minst tre av de typiska arterna ska förekomma i minst x % av provytorna. (Typiska arter: Guldskedmossa, guldspärrmossor, myruddmossa, kärrkammossa,

mässingmossa, bäcknicka, skorpionmossor, flaggvitmossa, uddvitmossa, rufsvitmossa, rostvitmossa, praktvitmossa, sotvitmossa, klyvbladsvitmossa, röd glansvitmossa, krokvitmossa, ullvitmossa, knoppvitmossa, rubinvitmossa, kärrkrokmossa, purpurkrokmossa, blodkrokmossa**.** Bäckbräsma, svedstarr, huvudstarr, strängstarr, nålstarr, stjärnstarr, trådstarr, slakstarr, dystarr, vitstarr, taggstarr, sumpstarr, gullpudra, kärrull, gräsull, tuvull, sileshår, dytåg, vattenklöver, källört, orkidéer, kärrspira, fjälltätört, tätört, slåtterblomma, kråkklöver, lappranunkel, vitag, brunag, fjällskära, gullbräcka, myrbräcka, kallgräs, dvärglummer, källarv, norrlandsarv, tuvsäv, snip, björnbrodd, bläddror.)

9010 *Västlig taiga

- Andelen död ved bör uppgå till minst x m^3/ha. Alternativt kan relationen död/levande ved naturligt utvecklas till omkring 1/5.
- Minst två av de typiska arterna ska finnas i minst x % av provytorna. (Typiska arter: ArtDatabanken ska komplettera med typiska vedsvampar. Kärlväxter: Norna, mjölkört, knärot, linnea, spindelblomster, mattlummer, plattlummer, ögonpyrola, tallört, grönpyrola, lappranunkel, hallon.)

91D0 *Skogbevuxen myr

- Andelen död ved bör uppgå till minst x m^3/ha. Alternativt kan relationen död/levande ved naturligt utvecklas till omkring 1/5.
- Minst två av de typiska arterna ska förekomma i minst x % av provytorna. (Typiska arter: Stjärnstarr, klotstarr, mossviol, kärrviol, ängsull. Mörk husmossa, skogshakmossa, bollvitmossa, uddvitmossa, knoppvitmossa.)

Beskrivning av arter/livsmiljöer

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens beskrivningar av arter/livsmiljöer baserade på Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2003a – 2003i).

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Naturliga sjöar och vattensamlingar med av torv eller humussyror brunfärgat vatten. Sjöarna omges i regel av gungflyn med såväl vertikal som horisontell torvtillväxt och med en zonering i vegetationen. Sjöarna har ett lågt pH, ofta pH 3-6

I Svensmyran finns flera tjärnar, den största är Granussjön i områdets sydligaste del. (Bratt & Rafstedt 1990)

Karaktärsarter: Dvärgbläddra, vitag, gäddnate, brunag, dvärgigelknopp, vitmossor, flaskstarr, trådstarr, sileshår-arter.

3260 Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor

Vattendrag med en vegetation av flytbladsväxter eller akvatiska mossor. Vattendragen får ej vara övergödda.

Från Granussjön i områdets sydligaste del rinner den meandrande Lill-Granan mot nordost. Den löper en sträcka utanför natura 2000-området innan den kommer

innanför den nordöstra gränsen. Myrens östra delar dräneras till detta vattendrag, som omges av sumpkärr och sumpskog. (Bratt & Rafstedt 1990)

Karaktärsarter: Grodmöja, sköldmöja, hårslinga, vattenmöja, hårsärv, rostnate, lånkeväxter, slingeväxter, nateväxter och stor näckmossa.

7110 *Högmossar
Mossar, dvs. ombrotrofa myrar, som tydligt höjt sig över omgivningen. Vattenförsörjningen sker endast genom direkt nederbörd. Hydrologin skall vara intakt, åtminstone i huvuddelen av mossen. Torvproduktion sker, men nettotillväxten kan ha upphört genom naturlig oxidation. Högmossen har en perenn vegetation som ofta domineras av ris och vitmossor. Martallar är vanliga. Gölar, strängar, tuvor och dråg kan förekomma och ofta omges själva mosseplanet av randskog och lagg.

Karaktärsarter: Rostvitmossa, rubinvitmossa, praktvitmossa, flytvitmossa, ullvitmossa, rufsvitmossa, vitag, renlavar, ljung, hjortron, odon, kallgräs, rundsileshår, storsileshår, tuvull, tranbär, rosling och dvärgbjörk.

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn
Öppna eller mycket glest skogbevuxna myrar av typen svagt välvd mosse, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn.

Karaktärsarter: Vitmossarter, ängsull, strängstarr, trådstarr, sumpstarr, dystarr, flaskstarr, kallgräs, vitag, vattenklöver, kråkklöver, tranbär, rosling, ljung och tuvsäv.

7310 *Aapamyrar
Myrkomplex som domineras av kärr i de centrala delarna. Hydrotopografiska myrtyper som strängflarkkärr och olika typer av blandmyrar räknas automatiskt till aapamyrar (även söder om Limes Norrlandicus). Andra myrtyper som kan ingå i dessa komplex är nordliga mossar av rostvitmossa-typ, topogena och soligena kärr, backkärr och sumpskog. Aapamyren är nordlig och bäst utbildad ovan Limes Norrlandicus.

Karaktärsarter: nordkråkbär, dvärgbjörk, tuvsäv, tuvull, rostull, flaskstarr, trådstarr, rundstarr, strängstarr, vitstarr, kallgräs, blåtåtel, hjortron,
ängsnycklar och en stor mängd vit- och brunmossor.

9010 *Västlig taiga
Inom området finns flera skogsholmar och uddar som har naturskogskvalitéer med värdefull artsammansättning. Dessa är markerade på områdeskartan (s. 13-14).

Undergrupper:
A. naturlig, gammal granskog
B. naturlig, gammal tallskog
C. naturlig, gammal blandskog

Karaktärsarter: Mycket stor variation av arter, t.ex. tall, gran, björk, asp, lingon, ljung, blåbär, kråkbär, kruståtel, harsyra, ekorrbär, skogsstjärna, knärot, väggmossa, husmossa, kammossa, kvastmossor, bägarlavar, åtskilliga lavar och svampar knutna till lågor och torrakor.

91D0 *Skogbevuxen myr
Myrar som är skogbevuxna med barr-, bland- eller lövskog. Samtliga tallmossar räknas till denna typ, medan de skogbeväxta kärren får ha en krontäckning på högst 70 %. Vegetationen domineras av bl.a. glasbjörk, tall, gran, ris, starr och vitmossarter.

Karaktärsarter: tall, glasbjörk, gran, gråvide, dvärgbjörk, brakved, klotstarr, gråstarr, stjärnstarr, hundstarr, flaskstarr, spetståg, blåtåtel, skogsstjärna, kärrviol, skvattram, tuvull, tranbär, odon och vitmossor.

1393 Käppkrokmossa
Käppkrokmossan växer i södra delen av den starkt järnockraförande Vimyran.

Käppkrokmossan växer i källor, i källpåverkade kärr och på stränder av sjöar och vattendrag. Den hittas i mineralrika, men vanligen inte speciellt kalkrika miljöer, ofta på platser med järnutfällningar eller svagt förhöjda halter av närsalter. Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest 5 m vegetativt, och 10 km med sporer.

1528 Myrbräcka
Myrbräckan växer i den starkt järnockraförande Vimyran.

Arten växer huvudsakligen i källor/källpåverkade myrar med hög elektrolythalt. Den klassiska miljön är järnockrakällor. I vissa områden förekommer den i kalkrika miljöer men den förekommer även i helt kalkfria områden. Arten gynnas av en måttlig störning, som håller markerna någorlunda solöppna utan att påverka fältskiktet i någon högre grad. Arten kräver troligen någon form av markstörning för etablerande av nya individ. I södra Sverige är arten till viss del hävdgynnad. Artens blommor är insektspollinerade, fröna sprids med vind, men även i vatten, en rimlig uppskattning av spridningsavstånd är 100 m.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2003a-i).

Följande åtgärder och fenomen kan påverka naturtyperna negativt:

3160 Dystrofa sjöar och småvatten
3260 Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor
Skogsbruk; avverkning av strandnära skog ger ökad instrålning/temperatur, fysisk störning, minskad tillgång på död ved respektive nedfall av organiskt material. Markavvattning/skyddsdikning ger ökad avrinning och risk för erosion. Båda ingreppen kan orsaka grumling och igenslamning av bottnar samt förändrad

hydrologi i strandmiljön. Generell hänsyn med skyddszoner i enlighet med Skogsvårdsstyrelsens rekommendationer bör vara tillräcklig för att undvika skador på områdets hydrologi vid avverkningar i anslutning till myrmarken.

Reglering av vattenföringen; småskalig utbyggnad i kvarvarande oreglerade vattendragssträckor eller fortsatt/ökad påverkan i redan reglerade vatten. Reglering kan orsaka störd flödesdynamik, fragmentering/vandringshinder, överdämning av våtmarks- och strandområden, torrläggning av vattendragssträckor och/eller ändrade näringsförhållanden.

Kanalisering, fördjupning och invallning för att förhindra översvämning. Minskade vattenståndsvariationer och jämnare flöde orsakar mer ensartade botten och strandmiljöer och minskar förutsättningarna för arter som är beroende av naturlig flödesdynamik.

Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.

Överfiske

Exploatering av strandområden.

Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet.

Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.

Vägar/järnvägar och skogsbilvägar; anläggning, underhåll och trafik kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag. Broar och vägtrummor kan utgöra vandringshinder och vara flaskhalsar vid höga flöden (med risk för utspolning av vägbankar mm).

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn
7310 *Aapamyrar
Transporter i samband med t.ex. skogsbruk kan påverka naturtypen negativt. Därför bör transporter endast ske vintertid på befintliga vintervägar.

Skogsbruk och andra företag som innebär att fastmarksholmar och närliggande fastmark avverkas kan innebära är näringsämnen läcker ut på myren och att de hydrologiska förhållandena ändras. Generell hänsyn med skyddszoner i enlighet med Skogsvårdsstyrelsens rekommendationer bör vara tillräcklig för att undvika skador på områdets hydrologi vid avverkningar i anslutning till myrmarken.

Tillkommande ingrepp i form av dikning, byggande av skogsbilvägar och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning kan påverka habitatets hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt, vilket i sin tur kan ge konsekvenser på vegetation

och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan ge en negativ påverkan på habitatet.

Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc. kan förstöra eller skada habitatet, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbetet.

Genom att anlägga skogsbilvägar över eller i närheten av habitatet kan hydrologin och/eller hydrokemin i området förstöras.

Torvbrytning är ett hot mot habitatet i stort idag då det finns en risk för att efterfrågan på torv som energikälla och jordförbättringsmedel blir större.

Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i eller i anslutning till habitatet ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i habitatets närhet kan också skada habitatet genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

Igenväxning av habitatet p.g.a. markavvattning och kvävedeposition kan innebära att proportionerna mellan olika arter i botten och fältskikt allvarligt förändras och på sikt kan habitatet övergå till skogbevuxen myr (91D0).

9010 *Västlig taiga

Naturtypens kvalitéer är beroende av att skogen får stå kvar i orört skick och skulle påverkas mycket negativt av skogsbruksåtgärder i eller i direkt anslutning till objektet. Det leder till brist på gamla träd, död ved etc. Exempel på skogsbruksåtgärder är avverkningar som slutavverkning, gallring, röjning, blädning etc. Markberedning, dikning och plantering påverkar också naturtypen negativt.

Exploatering för samhällsbyggande av olika former kan utgöra ett hot mot naturtypen.

Byggande av skogsbilvägar kan fragmentera området samt förstöra hydrologin i området.

Brist på bränder ger minskad mängd nybränd ved och mark, som är ett hot för många brandberoende arter, samt kan ge en tillväxt av humuslagret med efterföljande vegetationsförändringar.

Graninvandring kan vara ett hot mot flerskiktade tallskogar och lövskogar som tidigare uppkommit efter brand.

Viltbete hindrar lövföryngringen.

91D0 *Skogbevuxen myr

Alla former av produktionsskogsbruk i eller i anslutning till ett objekt kan hota naturtypen. Större uttag av träd kan skapa markförstöring och förändra hydrologin, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för arter knutna till naturtypen. Skogsbruk kan inte bedrivas utan att naturtypens karaktäristiska arter hotas.

Exempel på skogsbruksåtgärder som kan utgöra ett hot mot naturtypen (för samtliga verksamheter gäller att hotet kan gälla då verksamheten utövas i eller i angränsning till det enskilda objektet) är avverkningar, plantering, markberedning, dikning, dikesrensning, vägbyggen och annat som förändrar hydrologin och hydrokemin negativt. Detta kan leda till konsekvenser för vegetation samt torvbildning och torvnedbrytning.

Andra åtgärder som kan hota naturtypen är torvutvinning i objektet eller i intilliggande öppna myrar, ingrepp i kringliggande vattenytans hydrologi, eller förändrad vattenregim i ett vattendrag.

Kalkning, gödsling och/eller spridning av aska i objektet ger förändringar på vegetationens artsammansättning.

Exploatering i form av kommunikationsleder, anläggningar etc. kan skada objektet, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbetet.

7110 *Högmossar
Åtgärder som påverkar områdets hydrologi och hydrokemi kan påverka naturtypen negativt. Exempel på sådana åtgärder är dikning, markberedning, byggande av skogsbilvägar etc. i närområdet.

1393 Käppkrokmossa
Förändringar av växtplatsernas hydrologi och källvattnets hydrokemi får inte förändras på ett negativt sätt. Möjligen kan även luftburna föroreningar i form av stort kvävenedfall hota artens fortlevnad. Igenväxning pga. otillräcklig hävd missgynnar arten.

1528 Myrbräcka
Negativa förändringar i hydrologi och hydrokemi, till exempel dikning, innebär ett hot för arten. Otillräcklig hävd framför allt på lokaler i södra Sverige är och har varit ett problem i de fall de lett till igenväxning. Val av hävd, hävdregim och hävdintensitet är viktiga steg för att avvärja hot mot arten.

Bevarandeåtgärder med tidplan

De skogsholmar och uddar i detta skogs/myr-komplex som identifierats och dokumenterats har naturskogskvalitéer med värdefull artsammansättning (se områdeskartan s. 13-14) bör undantas produktionsinriktat skogsbruk. Myrområdet i övrigt bör ges tillräckliga skyddszoner vid avverkningar eller andra verksamheter att fågelfaunan inte påverkas negativt. Diskussioner pågår mellan länsstyrelsen och markägaren om förutsättningarna för områdets bevarande. Dessa diskussioner bör vara avslutade innan 2007. Hela eller delar av området bör skyddas som naturreservat.

Vid avverkningar på skogsholmar i myrområdet bör transporter endast ske vintertid på befintliga vintervägar.

Haftahedarnas skogar har tidigare påverkats av bränder, och möjligheten att bränna ytor inom området bör övervägas. Skogsbränder är ett naturligt och viktigt inslag i den typ av skog som finns i området. Vid spontana bränder är det därför enbart positivt om hela eller delar av området brinner. Det är dock alltid räddningsledaren som avgör var släckningsåtgärder ska sättas in.

För att brandskapade bestånd och strukturer ska bevaras och nybildas bör en regional bränningsstrategi upprättas för Dalarnas län. Utifrån denna strategi kommer naturvårdsbränningar att utföras i därför lämpade områden.

Haftahedarna ingår i riksintresse för naturvård. Haftakölen-Vimyran ingår i myrskyddsplan.

Bevarandestatus idag

Innan basinventeringen är genomförd vet vi inte om gynnsam bevarandestatus råder i hela området.

Uppföljning av bevarandemål

Efter genomförd basinventering kommer områden att definieras där fri utveckling får råda. I områden där icke gynnsam bevarandestatus anses råda kommer uppföljning att ske mot uppställda mål. Skötselåtgärder kommer att utföras för att nå fastställda mål.

Referenser

Bergqvist, E, 1981. *Svenska inlandsdyner.* Översikt och förslag till dynreservat. SNV, PM 1412.

Bratt, L, Rafstedt, T, 1990. *Våtmarker i Kopparbergs län.* Länsstyrelsen i Kopparbergs län 1990:2.

Naturvårdsverket 2003a *3160 Dystrofa sjöar och småvatten.* Natura 2000, Art- och naturtypsvisa vägledningar. 2003-06-06

Naturvårdsverket 2003b *3260 Vattendrag med flytblad eller akvatiska mossor.* Natura 2000, Art- och naturtypvisa vägledningar. 2003-06-06.

Naturvårdsverket 2003c *7110 Högmossar*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-05-22

Naturvårdsverket 2003d *7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-05-22

Naturvårdsverket 2003e *7310 *Aapamyrar*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-05-22

Naturvårdsverket 2003f *9010 *Västlig taiga*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-02-13

Naturvårdsverket 2003g *91D0 *Skogbevuxen myr*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-07-10

Naturvårdsverket 2003h *1393 Käppkrokmossa*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-04-03

Naturvårdsverket 2003i *1528 Myrbräcka*. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-04-03

Olsson, G, 1964. *Rullstensåsarna och deras utnyttjande i Kopparbergs län.* Länsutredning för Kopparbergs län.

Rynéus, T, 1986. *Översiktlig naturinventering för Vansbro kommun.* Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1986:1.

Rynéus, T, (o medarb.), 1988. *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län.* Länsstyrelsen i Kopparbergs län 1988:1.

Sjörs, H (o medarb.), 1973. *Skyddsvärda myrar i Kopparbergs län.* Växtekologiska studier, 3.

Svenson, S-Å, 1984. *Översiktlig naturinventering för Malungs kommun.* Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1984:1.

Jenny Sander 2005-05-23

SE0620103 Haftahedarna

